

BERETNING FOR 2023, REGNSKAB OG BUDGET

Medlemmer

Grønlandsmedicinsk Selskab havde ved årsskiftet 189 officielle medlemmer. Dette er stationært over nogle år, hvor tallene var 2017-18 (188), 2018-19 (190), 2019-2020 (183), 2020-2021 (184), 2021-2022 (179) og 2022-2023 (184), hvilket alle var lidt mindre end i årene 2015-16 (212) og 2016-17 (198). For årsskiftet 2022-23 er (med tal i parentes for 2022) 100 ordinære fuldt betalende medlemmer (96), 17 er pensionister (16) og 38 > 70 år (35), 3 (3) er udlandsboende, 4 (7) er ekstraordinære og 21 (21) er ikke-lægelige medlemmer.

Møder i selskabet

I 2023 blev afholdt tp møder i Danmark og to i lokalafdelingen i Nuuk.

Årets første møde var **møde nr. 199** i Lokalafdelingen i Nuuk om dermatologi.

Årets næste møde var **jubilæumsmøde nr. 200** i København d. 02.05.23, det ordinære forårsmøde og generalforsamling som blev afholdt som et aftensmøde på Statens Serum Institut. Det populærvideenskabelige oplæg ved om Arktisk Station, afholdt af professor Kirsten Christoffersen fra Københavns Universitet, som også donerede Selskabet en fin bog om Arktisk Station. Andre indlæg ved medlemmerne omhandlede hørenedsættelse blandt børn, rehabilitering af patienter med hoved-halscancer i Grønland, alkohol og alkoholafhængighed, kostintervention hos TBC1D4-bærere og 'Det vigtigste foredrag af alle om det kedeligste af alle emner...' - om data i Grønland. Ved generalforsamlingen afgik efter tur bestyrelsesmedlemmerne Preben Homøe og Stig Andersen. Begge blev genvalgt. Revisor og suppleanter er på valg hvert år. Assia Brandrup-Lukanow blev genvalgt som revisor og Christine Ingemann, Henning Bundgaard og Michael Christiansen som suppleanter. Ydermere blev det besluttet at udvide suppleantkredsen med en, idet Marie Mathilde Bjerg Christensen blev valgt som suppleant. Kontingentet blev nedsat for studerende til 150 kr., heraf 100 kr. til Lægevidenskabelige Selskaber. Øvrige kontingenter forblev uændrede.

Bestyrelsen konstituerede sig efterfølgende med Anders Koch som formand, Anne-Sophie Homøe som kasserer, Stig Andersen som sekretær. Bestyrelsen består herudover af de menige medlemmer Gert Mulvad, Preben Homøe, Karen Bjørn-Mortensen og Ninna Senftleber.

Møde nr. 201 blev afholdt d. 16. maj 2023 i Grønlands Center for Sundhedsforskning. Emnet var Implementeringen af det nationale program MANU, trivsel, uddannelse og fastholdelse i sygeplejefprofessionen, patientuddannelse i livsstilsrelaterede sygdomme i Grønland, børn med mellemørebetændelse – en kvalitativ undersøgelse af forældreperspektiver og gravidtetsdiabetes – et nyt kapitel.

Møde nr. 202 blev afholdt i København d. 22. november 2023 som et aftensmøde for første gang i Det Grønlandske Hus, hvor også brugere af Huset var inviteret. Udover en præsentation af huset v. Souschef Niels Ole Jensenholdt medlemmer af selskabet oplæg om genetik i Arktis, sukkerintolerance, mental sundhed og selvmord, social ulighed i sundhed og infektionssygdomme, alt sammen i Grønland. Mødet var efter bestyrelsens mening en stor succes med mange engagerede deltagere ved spørgsmålene efter oplæggene, ikke mindst fra Det Grønlandske Hus' brugere.

Bestyrelsen i lokalafdelingen består af Gert Mulvad (formand), Mikael Lyng Petersen, Inuuti Fleischer, Christine Ingemann og Ingelise Olesen. Møderne i Nuuk er altid særdeles velbesøgte med ind imellem op mod 90-100 deltagere. Der er adgang for alle uanset medlemskab og deltagere opfordres ved møderne til at blive medlemmer af selskabet.

'Kvartalets tal'

Der blev udgivet to 'Kvartalets Tal fra GMS' i 2023, i juni om syfilis i Grønland 2015-19' af læge Marianne Welzel Andreasen et al., og i oktober om selvmord i Grønland, skrevet af Ivalu Katajavaara Seidler. Sidstnævnte 'Kvartalets Tal' fik samtidig et nyt format, som forhåbentligt er lidt mere fængende end det tidligere format.

Kvartalets Tal skaber debat og opmærksomhed overvejende i Grønland og refereres ofte i landsdækkende medier som f.eks. KNR og Sermitsiaq. Opmærksomhed i Grønland er netop et af formålene med udgivelserne. Departementet for Sundhed og Infrastruktur oversætter nyhedsbrevet gratis til grønlandsk, således at det når ud til en bredere skare i Grønland. Det er selskabet naturligvis taknemmelige for. Forfattere til artikler og forskningsresultater opfordres til at henvende sig til Karen Bjørn-Mortensen eller Ninna Senftleber fra bestyrelsen (kontaktoplysninger på selskabets hjemmeside), hvis man ønsker et forskningsresultat præsenteret i 'Kvartalets Tal'. Kvartalets Tal sendes ud til alle medlemmer af GMS samt til andre, der ønsker det. Tilmelding via hjemmesiden www.gmsnet.dk, hvor Kvartalets Tal også kan ses.

Økonomi

I 2022 var der balance i regnskabet, som udviste et overskud på 36.802,57. Der var i 2022 budgetteret med et underskud på 28.000, og årsagen til diskrepansen skyldes, at to poster, der var budgetteret med i 2022, et beløb på 10.000 kr. til et særnummer af 'Polarfronten' i anledning af NUNAMED 2022 (<https://www.polarfronten.dk/sundhed-i-groenland-2/>) og det årlige bidrag til tidsskriftet International Journal of Circumpolar Health (IUCH) på kr. 37.000, først opkræves i 2023.

I 2023 var der fortsat overskud, idet der blev budgetteret med flere udgifter end der reelt blev afholdt. Dette skyldes primært, at gebyret til IUCH fortsat ikke er blevet opkrævet. Bestyrelsen har rettet henvendelse til tidsskriftet for at få dette bragt i orden. Herudover blev ikke brugt så meget som budgetteret med på medlemsmøder.

Siden 2014 har økonomien overordnet været holdt i ro mod underskud i årene før. At der i årene 2014-20 var kommet balance i økonomien skyldtes, at udgifterne til tidsskriftet International Journal of Circumpolar Health (IJCH) var faldet med 50% i forhold til før da, dels på grund af overgang til elektronisk udgivelse, dels at institutioner som f.eks. universiteter kan støtte bladet økonomisk.

Der har jævnligt været diskuteret i bestyrelsen, om kontingentet skal nedsættes, da egenkapitalen igennem årene har været af en vis størrelse og der var gennemgående balancer i regnskabet. Fraset kontingentnedsættelsen for studerende der er tråd i kraft fra 2024 er det dog hvert år blevet besluttet at fastholde kontingentets størrelse, idet selskabet i de sidste år har afholdt dels ICCH-kongres i 2018, hvortil der krævedes en form for underskudsgaranti, dels jubilæumssymposium i 2021, som vi valgte at bruge en del penge på. Selvom enkelte år kan udvise overskud har bestyrelsen indtil videre prioriteret at bruge økonomien på medlemsaktiviteter fremfor at nedsætte kontingentet.

Afhandlinger

Sygeplejerske, adjunkt Christine Ingemann forsvarede d. 16. juni 2023 sin PhD-afhandling 'Putting families and local professionals at the heart of implementation research. A qualitative implementation study on Greenland's universal parenting programme MANU 0-1 Year' ved Ili-simatusarfik. Selskabet ønsker stort tillykke.

Personalia

Der var intet nyt under Personalia.

Arktiske kongresser

Arctic Circle Assembly blev afholdt 19. – 22. oktober 2023 i Reykjavik, Island. Se <https://www.arcticcircle.org/assemblies/2023-arctic-circle-assembly>.

Som anført nedenfor under International Samarbejde planlagdes næste ICCH-kongres at blive afholdt i dagene 18. – 20. juni 2024 i Yellowknife, NWT, Canada, arrangeret af The Canadian Society for Circumpolar Health. Denne er dog udskudt, sandsynligvis til efteråret 2024, af risiko for naturbrande i Yellowknife til sommer. Der arbejdes intenst i IUCH-bestyrelsen på at få dette på plads snarest.

Næste NUNAMED afholdes i dagene 3. – 5. oktober 2025 i Nuuk. Følg med på www.nunamed.org.

Internationalt samarbejde og tidsskriftet (IJCH)

IUCH (The International Union for Circumpolar Health) skiftede bestyrelse i forbindelse med ICCH17-kongressen i København i 2018. Professor Mikhail Voevoda, Novosibirsk, Rusland, (The Russian Academy of Polar Medicine) har siden 2018 været præsident efter Anders Koch. Det er tradition, at det land/videnskabelige selskab, der næste gang arrangerer ICCH-kongressen, indtager formandsposten for den kommende periode indtil næste ICCH-kongres. Udover formanden (Anders Koch) repræsenterer Suzanne Møller GMS i IUCH-bestyrelsen.

Det blev i 2018 aftalt i IUCH-bestyrelsen, at Anders Koch som 'Past President' (et meget amerikansk begreb) i den aktuelle periode havde en mere aktiv rolle end sædvanligt med at hjælpe russerne med bestyrelsesarbejde og afholdelsen af den næste ICCH-kongres. Mikhail Voevoda har således mest arbejdet med det lokale arbejde med at arrangere ICCH-kongressen, mens formandsrollen i IUCH-arbejdet i højere grad har været varetaget af Anders Koch.

IUCH's primære opgave er at sikre de 3-årige ICCH-kongresser. IUCH-bestyrelsen var ganske aktive siden den sidste ICCH-kongres i 2018 med at sikre den næste kongres, der var planlagt at skulle afholdes i Sct. Petersborg, først i 2021 som vanligt, men pga. COVID-19 (og langsommelighed fra de russiske arrangørers side) udskudt til 2022.

Således måtte IUCH-bestyrelsen i 2021 presse ganske meget på for at få de russiske arrangører til at fastlægge præcise datoer, reservere kongreslokation, foreslå program og ikke mindst budget. Derfor lykkedes det først i efteråret 2021 at få reserveret datoer for kongressen, som initielt skulle være i juni 2022, men som pga. yderligere forsinkelse fra russisk side i februar 2022 blev udskudt til august 2022. Der blev fortsat ikke præsenteret budget, men det blev erklæret fra lokalarrangørernes side, at der var opnået tilstrækkeligt økonomisk støtte fra officielle kilder i Rusland til at kongressen kunne afholdes.

Således var en officiel IUCH-erklæring om afholdelse af kongressen klar til at blive udsendt om morgenen d. 24. februar 2022, men som bekendt havde Rusland samme nat invaderet Ukraine.

I de næste dage diskuterede IUCH-bestyrelsen derfor indgående, om kongressen kunne holdes fysisk i Rusland, men hvor ikke-russiske deltagere kunne deltage virtuelt. Der blev også taget kontakt til Politiets Efterretningstjeneste, om dette ville kunne lade sig gøre. Ingen havde i begyndelsen af invasionen fantasi til at forestille sig hvad invasionen kom til at betyde for det videnskabelige samarbejde. I løbet af de efterfølgende dage stod det dog klart, at IUCH ikke kunne stå som arrangør af en konference i Rusland, uagtet at det konkrete arbejde med kongressen ville blive varetaget af en lokalkomité. Kongressen i Rusland blev derfor aflyst, og The

Canadian Society for Circumpolar Health, som efter planen skulle arrangere kongres efter Rusland, påtog sig at arrangere denne i 2023 eller 2024. Selvom IUCH-bestyrelsen kraftigt opfordrede arrangørerne til at afholde kongressen i 2023, da der så ville være gået 5 år siden den foregående kongres, kunne dette ikke lade sig gøre, primært af hensyn til lokal funding. En del byer var i spil, men valget er faldet på Yellowknife, North West Territories, i dagene 18. - 20. juni 2024.

Formandsskabet i IUCH er som konsekvens af det i år formelt overgået til Canada (forperson for Canadian Society for Circumpolar Health, Kimberley Fairman).

Imidlertid har der været store udfordringer med afholdelse af kongressen i Canada, selvom datoer var fastlagt. Dels kom officiel udmelding og hjemmeside meget sent (omkring årsskiftet 2023-24), dels måtte arrangørerne i marts 2024 anbefale IUCH-bestyrelsen, at kongressen blev udskudt, idet lokalregeringen i North West Territories vurderede, at faren for naturbrande (wildfires) i Yellowknife i foråret og dermed også til sommer var stor. Der var derfor enighed i IUCH-bestyrelsen om at kongressen måtte udskydes, selvom det var med stor beklagelse og erkendelse af, at flere havde købt (urefunderbare) flybilletter. Tid og sted er på nuværende tidspunkt ikke besluttet, men der er stor enighed i IUCH-bestyrelsen om at presse på for at kongressen afholdes sent i efteråret 2024 og et andet sted end Yellowknife, bedst i det østlige Canada.

Det blev i 2022 vurderet, at hvis forholdene i Rusland har nået en form for normalitet efter den næste kongres, er det planen at lade Rusland arrangere kongressen 3 år efter kongressen i Canada. Hvis ikke, vil det være Alaska. Det ser dog ikke ud til at der sker nævneværdige ændringer på kort sigt i forholdet til Rusland, så IUCH og The American Society for Circumpolar Health arbejder derfor på at ICCH-kongressen efter Canada bliver i Alaska.

IUCH har på sin hjemmeside www.iuch.net lagt en erklæring hvor man forklarer, at kongressen har måttet aflyses pga. krigen i Ukraine.

Der er enighed i IUCH-bestyrelsen om at vi så vidt muligt fortsætter det gode videnskabelige samarbejde med de individuelle russiske forskere om circumpolar sundhed men at alle officielle samarbejder i de omfang de er omfattet af sanktioner mv. naturligvis ikke foregår.

Af legale grunde i forbindelse med afholdelse af kongresser i universitetsregi i Finland fik IUCH ingen indtægter fra ICCH-kongressen i Oulu 2015, og det har derfor været vigtigt for bestyrelsen at være mådeholdne med udgifterne i den efterfølgende periode. ICCH17-kongressen i 2018 har til gengæld genereret et overskud til IUCH, men i stil med perioden før har ICCH været mådeholden med pengene i indeværende periode og kun holdt Skype/Zoom-møder i bestyrelsen udover at betale for deltagelse for en repræsentant i Arctic Council-møder, hvis dette har været relevant.

IUCH's hjemmeside er flyttet til samme platform i Danmark som Grønlandsmedicinsk Selskab, idet den tidligere hosting, som var i Canada, stod for at blive opsagt.

IUCH er observatør i Arktisk råd (Arctic Council - AC). AC fungerede ikke som planlagt fra foråret 2022, idet de øvrige medlemslande ikke ønskede at fortsætte samarbejde under det planlagte russiske formandskab, men arbejdet i AC fortsætter under andre/modificerede former.

Det skandinaviske selskab Nordic Society of Circumpolar Health, som dækker Norge, Sverige og Finland, har Grønlandsmedicinsk selskab en bestyrelsespost i. selskabet er livet lidt op det sidste år og har en hjemmeside under UArctic www.uarctic.org/activities/thematic-networks/health-and-well-being-in-the-arctic/nordic-society-for-circumpolar-health/.

Circumpolar Health Research Network (CircHNet), en sammenslutning af circumpolare sundhedsforskere baseret på individuel tilmelding, blev reorganiseret i 2012. Præsident er Christina Viskum Lytken Larsen. Netværket er fusioneret med International Association of Circumpolar Health Publishers, som udgiver International Journal of Circumpolar Health (IJCH). GMS beta-

ler derfor et beløb til netværket, som dækker selskabets bidrag til IJCH, men ikke netværket som sådan.

International Journal of Circumpolar Health (IJCH) udgives nu kun elektronisk. Editorgruppen består af Chief Editor Rhonda Johnson (Alaska) og to 'deputy editors' Anders Koch og Tracey Galloway fra Canada. Marit Eika Jørgensen er associate editor. Impact factor er pr. 2024 1,3 mod 1,9 i 2021, 1,2 i 2020, 1,2 i 2019, 1,1 i 2017, og 1,1 i 2016. 5-års impact factor for tidskriftet er i 2024 1,6 mod 2,0 i 2021, 1,7 i 2020 og 1,8 i 2019. GMS' bestyrelse opfordrer fortsat medlemmerne til at publicere i IJCH.

I 2022 udkom Proceedings (abstracts) fra ICCH17-kongressen i København i et særnummer af IJCH (<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/22423982.2021.1893013>). Særnummeret har været ualmindelig lang tid undervejs, hvilket skyldes forskellige faktorer, herunder også et meget langsommeligt forlagsarbejde. Proceedings skal mest ses som et dokument fra kongressen for eftertiden, idet abstracts som sådan nok er forældede. Men det er vigtigt for kontinuiteten af kongresserne at deres indhold er dokumenterede, idet flere af de tidligere kongressers hjemmesider nu er lukkede.

Hjemmeside

GMS hjemmesiden www.gmsnet.dk har fået en større overhaling i 2017 ved læge Anne-Sophie Homøe, der nu sammen med Anders Koch og Ninna Senftleber er webredaktør. Selskabets medlemmer opfordres til at orientere formand og webmaster Anders Koch om relevante links. Der findes allerede mange gode links og annoncering af møder o.l. på hjemmesiden, men relevante links af enhver art er velkomne.

Tak

Der skal lyde en stor tak til bestyrelsens og lokalafdelingens medlemmer for en aktiv indsats i 2023. Ydermere skal lyde en stor tak til revisor Assia Brandrup-Lukanow.

Anders Koch, d. 01. maj 2024

REGNSKAB GRØNLANDSMEDICINSK SELSKAB 2023							
STATUS							
Kassebeholdning pr 1.1.2023				kr.	155.565,72	Overskud fra ICCH17	
Ændring				kr.	33.598,66		
Kassebeholdning pr 1.1.2024				kr.	189.164,38	381.189,90	
				Regnskab 2023	Budget 2024	Budget 2023	
Indtægter	Kontingent			kr.	54.600,00	kr. 50.000	kr. 50.000
I alt				kr.	54.600,00	kr. 50.000	kr. 50.000
Udgifter	Forårsmøde			kr.	-5.338,00	kr. -7.000	kr. -7.000
	Efterårsmøde			kr.	-862,00	kr. -7.000	kr. -7.000
	Kontor og IT			kr.	-820,00	kr. -2.500	kr. -5.000
	Særnummer af Polarfronten (NunaMed 2022)			kr.	-10.000,00	kr. -	kr. -10.000
	IJCH (Int. J. Circumpolar Health)			kr.	-	kr. -	kr. -37.000
	JPHH (Nick Duelund)			kr.	-	kr. -3.510,00	kr. -
	Bestyrelsesmøder			kr.	-	kr. -8.000	kr. -
	Lokalforeningen			kr.	-4.000,00	kr. -4.000	kr. -4.000
I alt				kr.	-21.020,00	kr. -32.010	kr. -70.000,00
Årsresultat				kr.	33.580,00	kr. 17.990,00	kr. -20.000,00